

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
de minister van Financiën

DGT
Directie Strategie, Recht
& Beleid

Persoonsgegevens

nota

Nazending stukken Kamerbrief andere regelingen

Datum

11 november 2021

Notanummer

2021-0000219651

Bijlagen

Openbaar te maken stukken
Leeswijzers

Aanleiding

Op 29 oktober 2021 heeft u, Stas TD, aan de Tweede Kamer de Kamerbrief nieuwe regelingen gedupeerden gestuurd.¹ U, Stas TD, heeft daarbij toegezegd om de onderliggende stukken ter besluitvorming na te zenden. U beiden wordt nu gevraagd om akkoord te gaan met de nazending van de onderliggende stukken (zie bijlages).

Beslispunt (minister en Stas TD)

Gaat u akkoord met de nazending van de stukken: deze beslisnota, de beslisnota verzending Kamerbrief (nieuwe regelingen gedupeerden), overige onderliggende stukken en leeswijzers?

Kern

- Naar aanleiding van de Kabinetsreactie op de POK worden sinds 1 juli 2021 beslisnota's en bijlagen die horen bij kamerstukken die wetgeving of beleidsvorming betreffen. In dit geval was het niet meer mogelijk om de stukken mee te zenden met de Kamerbrief en u, Stas TD, bent toen akkoord gegaan met de nazending.
- Het uitgangspunt hierbij is zo transparant mogelijk en slechts passages uit te zonderen van openbaarmaking waar het niet anders kan volgens de Rijksbrede regels.
- De stukken van de MCTH en MR en alles wat daaraan raakt worden niet meegestuurd vanwege de vertrouwelijkheid. De BO en BWO stukken worden wel meegezonden.
- In deze nota worden een aantal aandachtspunten opgesomd en worden de passages benoemd die niet openbaar kunnen worden gemaakt.
- De stukken hoeven volgens de beleidslijn niet openbaar te worden gemaakt met een aparte Kamerbrief. Het is voldoende als dit met een nazending gebeurt.
- De betrokken departementen en de VNG zijn op de hoogte gesteld dat deze documenten openbaar worden gemaakt. We hebben echter geen reactie mogen ontvangen.

¹ [Nieuwe regelingen gedupeerden | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Budgettaire

- Voor veel van de budgettaire nota's geldt dat deze onderdeel uitmaken van de advisering voor de ministerraad en onderraden. In lijn met de (voorlopige) werkwijze door Fin gekozen bij Belastingplan en voortgangsrapportage KOT vallen deze daarom *niet* onder actieve openbaarmaking (eenheid kabinetsbeleid).
- Er is nog een één nota van januari 2021 naar aanleiding van MR besluitvorming over de POK, waarin ook middelen voor getroffen kinderen zijn opgenomen. DJZ heeft geoordeeld dat deze ook niet onder actieve openbaarmaking valt aangezien dit valt onder een reeds afgesloten begrotingskwestie (categorie E) en we met deze notitie de Kamer geen informatie ontnemen. Dit aangezien bij de kabinetsreactie op POK ook een budgettaire tabel is gepubliceerd. Om deze redenen is deze notitie nu niet bijgevoegd.
- Op verzoek van het DGT is er in de leeswijzers van de aanvullende regelingen ook het budgettaire proces toegelicht. Dit is vooruitlopend op – en dus niet per se richtinggevend voor – de nog vast te stellen werkwijze voor actieve openbaarmaking begrotingsstukken, die per 2022 volgen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- De stukken bevatten diverse passages die niet naar buiten kunnen worden gebracht op grond van weigeringsgronden "in het belang van de staat". Dat kan meerdere redenen hebben, zoals lopende onderhandelingen, eenheid van kabinetsbeleid of persoonsgegevens. Daarnaast wordt informatie die niet relevant is geweest voor de besluitvorming – voor de overzichtelijkheid – niet openbaar gemaakt. Tevens wordt u gewezen op een aantal aandachtspunten.
- De standpunten van ministers zijn niet per definitie uitgezonderd van openbaarmaking; daar is geen grondslag voor. Als er verschil van mening was tussen de bewindspersonen zijn die stukken wel uitgezonderd van openbaarmaking vanwege eenheid van het kabinetsbeleid. Als er visies van ministeries staan, worden deze alleen gelakt als het eigenlijk refereerde naar de visie van de bewindspersoon en raakte aan eenheid kabinetsbeleid.
- In september heeft u, in afzonderlijke overleggen, de toenmalige denkrichting voor kindregeling, ex-partners, en andere toeslagen besproken met ambtelijk financiën. Deze stukken zijn niet bijgevoegd omdat in deze overleggen geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Rijksbreed worden alleen stukken die besluitvormend zijn geweest mee te sturen. U wordt geadviseerd hier niet vanaf te wijken.

Algemeen

- In het algemeen wordt opgemerkt dat er in een nota staat dat informatie niet gelakt hoeft te worden, maar achteraf wordt gezien dat passages de eenheid van het kabinetsbeleid raken.
- Er zijn in de annotaties en aantekeningen daarop referenties naar de positie van de VNG. Deze worden niet gelakt.
- In het BO van 4 juni staat dat de VNG ongemak voelt bij de snelheid van besluitvorming. Dat kan niet uitgezonderd worden van openbaarmaking.
- In het BO van 25 oktober 2021 staat dat de VNG in algemene zin heeft aangegeven de regelingen niet te willen communiceren richting de

Tweede Kamer. Dat kan niet uitgezonderd worden van openbaarmaking.
Dit staat eveneens genoemd in de annotatie van het BO van 25 oktober.

Niet-KOT

Aandachtspunten

- Bij de leesversie van de 5^e VGR heeft u de volgende opmerking gezet die vragen kan oproepen: Kan de werkgroep een forfaitair bedrag vaststellen dat we ook in deze gevallen kunnen inzetten? Bijvoorbeeld 10.000 euro.
- BO van 11 oktober (bijlage 15): Werkgroep adviseert inzet van commissies en een BO later niet.
- Voor het BO van 4 juni is een optie uitgewerkt voor een forfaitair bedrag voor niet-KOT. Deze optie heeft het uiteindelijk niet gehaald.
- In november 2020 heeft u gesproken over het openstellen van de herstelregelingen voor niet-KOT (zie bijlage p. 438-441). De lijn in de notitie was dat u, ondanks de politieke wens, geen toezeggingen hierover kon doen ivm budgettaire dekking binnen het toen beschikbare budget. U heeft daarbij aangegeven dat dit niet kon en dat u overleg wenste met de minister van Financiën. De minister heeft dezelfde notitie ontvangen, en bij dit punt ook aantekeningen gemaakt (zie bijlage p. 445). In beide gevallen zijn de tekst van de notitie en de aantekeningen niet gelakt

Uitgezonderd van openbaarmaking

Persoonsgegevens + eenheid van kabinetsbeleid

Kindregeling

Aandachtspunten

- Nvt.

Uitgezonderd van openbaarmaking

- Er zijn persoonsgegevens uitgezonderd van openbaarmaking. Daarnaast zijn ook een aantal passages uitgezonderd van openbaarmaking wegens lopende gesprekken. Als deze passages nu openbaar worden gemaakt, zal dat het proces benadelen.
 - BO 4 en 11 (18) juni: bijlages bevatten afwegingen rondom schuldenregeling voor jongeren en uitvoerder, gezien hier nog geen besluit over is genomen, voorstel dit te lakken.

Ex-partner

Aandachtspunten

- Bij de ex-partner regeling is in de MCTH besloten voor een combinatie van de schulden en schadeaanpak die niet in eerdere BO's is besproken. Deze optie is alleen terug te lezen in de kamerbrief.

Uitgezonderd van openbaarmaking

- In de notitie van februari 2020 worden de vraagstukken rondom ex-partners gelijktijdig met de vraagstukken rondom twee aanvragers besproken. Bij de vraagstukken van twee aanvragers is uiteindelijk besloten maatwerk toe te passen. Deze passages zijn nu uitgezonderd

van openbaarmaking, omdat ze niet onder de reikwijdte vallen van de nieuwe regelingen.

- In het BWO van 25 oktober is in de annotatie een passage opgenomen over de kinderen van ex-partners, en de meningen van de verschillende departementen. Dit kan worden uitgezonderd wegens eenheid kabinetsbeleid. U zou er ook voor kunnen kiezen dit wel te openbaren als de ambtelijke adviezen van de ministeries.

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
de minister van Financiën

→ toe zit dit met de beambt. wegen SP?

Directie Strategie, Recht & Beleid

Persoonsgegevens

nota

Nazending stukken Kamerbrief andere regelingen

→ gree a.s. - wijde middelen
kroonover eenleg

Datum

11 november 2021

Notanummer

2021-0000219651

Bijlagen

Openbaar te maken stukken
Leeswijzers

Aanleiding

Op 29 oktober 2021 heeft u, Stas TD, aan de Tweede Kamer de Kamerbrief nieuwe regelingen gedupeerden gestuurd.¹ U, Stas TD, heeft daarbij toegezegd om de onderliggende stukken ter besluitvorming na te zenden. U beiden wordt nu gevraagd om akkoord te gaan met de nazending van de onderliggende stukken (zie bijlages).

Besispunt (minister en Stas TD)

Gaat u akkoord met de nazending van de stukken: deze beslisnota, de beslisnota verzending Kamerbrief (nieuwe regelingen gedupeerden), overige onderliggende stukken en leeswijzers?

Kern

- Naar aanleiding van de Kabinetsreactie op de POK worden sinds 1 juli 2021 beslisnota's en bijlagen die horen bij kamerstukken die wetgeving of beleidsvorming betreffen. In dit geval was het niet meer mogelijk om de stukken mee te zenden met de Kamerbrief en u, Stas TD, bent toen akkoord gegaan met de nazending.
- Het uitgangspunt hierbij is zo transparant mogelijk en slechts passages uit te zonderen van openbaarmaking waar het niet anders kan volgens de Rijksbrede regels.
- De stukken van de MCTH en MR en alles wat daaraan raakt worden niet meegestuurd vanwege de vertrouwelijkheid. De BO en BWO stukken worden wel meegezonden.
- In deze nota worden een aantal aandachtspunten opgesomd en worden de passages benoemd die niet openbaar kunnen worden gemaakt.
- De stukken hoeven volgens de beleidslijn niet openbaar te worden gemaakt met een aparte Kamerbrief. Het is voldoende als dit met een nazending gebeurt.
- De betrokken departementen en de VNG zijn op de hoogte gesteld dat deze documenten openbaar worden gemaakt. We hebben echter geen reactie mogen ontvangen.

Alex 17/11
↓
heb neg
wafel over
laken.
↓
lykt nu
neg te
Rijnbothy
(= te veel
laken)

¹ [Nieuwe regelingen gedupeerden](#) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Budgettaire

- Voor veel van de budgettaire nota's geldt dat deze onderdeel uitmaken van de advisering voor de ministerraad en onderraden. In lijn met de (voorlopige) werkwijze door Fin gekozen bij Belastingplan en voortgangsrapportage KOT vallen deze daarom *niet* onder actieve openbaarmaking (eenheid kabinetsbeleid).
- Er is nog een één nota van januari 2021 naar aanleiding van MR besluitvorming over de POK, waarin ook middelen voor getroffen kinderen zijn opgenomen. DJZ heeft geoordeeld dat deze ook niet onder actieve openbaarmaking valt aangezien dit valt onder een reeds afgesloten begrotingskwestie (categorie E) en we met deze notitie de Kamer geen informatie ontnemen. Dit aangezien bij de kabinetsreactie op POK ook een budgettaire tabel is gepubliceerd. Om deze redenen is deze notitie nu niet bijgevoegd. ?
- Op verzoek van het DGT is er in de leeswijzers van de aanvullende regelingen ook het budgettaire proces toegelicht. Dit is vooruitlopend op – en dus niet per se richtinggevend voor – de nog vast te stellen werkwijze voor actieve openbaarmaking begrotingsstukken, die per 2022 volgen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- De stukken bevatten diverse passages die niet naar buiten kunnen worden gebracht op grond van weigeringsgronden "in het belang van de staat". Dat kan meerdere redenen hebben, zoals lopende onderhandelingen, eenheid van kabinetsbeleid of persoonsgegevens. Daarnaast wordt informatie die niet relevant is geweest voor de besluitvorming – voor de overzichtelijkheid – niet openbaar gemaakt. Tevens wordt u gewezen op een aantal aandachtspunten.
- De standpunten van ministers zijn niet per definitie uitgezonderd van openbaarmaking; daar is geen grondslag voor. Als er verschil van mening was tussen de bewindspersonen zijn die stukken wel uitgezonderd van openbaarmaking vanwege eenheid van het kabinetsbeleid. Als er visies van ministeries staan, worden deze alleen gelakt als het eigenlijk refereerde naar de visie van de bewindspersoon en raakte aan eenheid kabinetsbeleid. | Ingevoerd
- In september heeft u, in afzonderlijke overleggen, de toenmalige denkrichting voor kindregeling, ex-partners, en andere toeslagen besproken met ambtelijk financiën. Deze stukken zijn niet bijgevoegd omdat in deze overleggen geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Rijksbreed worden alleen stukken die besluitvormend zijn geweest mee te sturen. U wordt geadviseerd hier niet vanaf te wijken.

Algemeen

- In het algemeen wordt opgemerkt dat er in een nota staat dat informatie niet gelakt hoeft te worden, maar achteraf wordt gezien dat passages de eenheid van het kabinetsbeleid raken.
- Er zijn in de annotaties en aantekeningen daarop referenties naar de positie van de VNG. Deze worden niet gelakt.
- In het BO van 4 juni staat dat de VNG ongemak voelt bij de snelheid van besluitvorming. Dat kan niet uitgezonderd worden van openbaarmaking.
- In het BO van 25 oktober 2021 staat dat de VNG in algemene zin heeft aangegeven de regelingen niet te willen communiceren richting de

Tweede Kamer. Dat kan niet uitgezonderd worden van openbaarmaking. Dit staat eveneens genoemd in de annotatie van het BO van 25 oktober.

Niet-KOT

Aandachtspunten

- Bij de leesversie van de 5^e VGR heeft u de volgende opmerking gezet die vragen kan oproepen: Kan de werkgroep een forfaitair bedrag vaststellen dat we ook in deze gevallen kunnen inzetten? Bijvoorbeeld 10.000 euro.
- BO van 11 oktober (bijlage 15): Werkgroep adviseert inzet van commissies en een BO later niet.
- Voor het BO van 4 juni is een optie uitgewerkt voor een forfaitair bedrag voor niet-KOT. Deze optie heeft het uiteindelijk niet gehaald.
- In november 2020 heeft u gesproken over het openstellen van de herstelregelingen voor niet-KOT (zie bijlage p. 438-441). De lijn in de notitie was dat u, ondanks de politieke wens, geen toezeggingen hierover kon doen ivm budgettaire dekking binnen het toen beschikbare budget. U heeft daarbij aangegeven dat dit niet kon en dat u overleg wenste met de minister van Financiën. De minister heeft dezelfde notitie ontvangen, en bij dit punt ook aantekeningen gemaakt (zie bijlage p. 445). In beide gevallen zijn de tekst van de notitie en de aantekeningen niet gelakt

Wat = versluit?

Uitgezonderd van openbaarmaking

Persoonsgegevens + Eenheid van kabinetsbeleid

Kindregeling

Aandachtspunten

- Nvt.

Uitgezonderd van openbaarmaking

• Er zijn persoonsgegevens uitgezonderd van openbaarmaking. Daarnaast zijn ook een aantal passages uitgezonderd van openbaarmaking wegens lopende gesprekken. Als deze passages nu openbaar worden gemaakt, zal dat het proces benadelen.

- BO 4 en 11 (18) juni: bijlages bevatten afwegingen rondom schuldenregeling voor jongeren en uitvoerder, gezien hier nog geen besluit over is genomen, voorstel dit te lakken.

Welke problemen?

Ex-partner

Aandachtspunten

- Bij de ex-partner regeling is in de MCTH besloten voor een combinatie van de schulden en schadeaanpak die niet in eerdere BO's is besproken. Deze optie is alleen terug te lezen in de kamerbrief.

Uitgezonderd van openbaarmaking

• In de notitie van februari 2020 worden de vraagstukken rondom ex-partners gelijktijdig met de vraagstukken rondom twee aanvragers besproken. Bij de vraagstukken van twee aanvragers is uiteindelijk besloten maatwerk toe te passen. Deze passages zijn nu uitgezonderd

van openbaarmaking, omdat ze niet onder de reikwijdte vallen van de nieuwe regelingen.

- In het BWO van 25 oktober is in de annotatie een passage opgenomen over de kinderen van ex-partners, en de meningen van de verschillende departementen. Dit kan worden uitgezonderd wegens eenheid kabinetsbeleid. U zou er ook voor kunnen kiezen dit wel te openbaren als de ambtelijke adviezen van de ministeries.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Alex 1/11

Persoonsgegevens

nota

Brief TK nieuwe regelingen Herstel

Datum

29 oktober 2021

Notanummer

2021-0000211577

Bijlagen

geen

Aanleiding/Kern

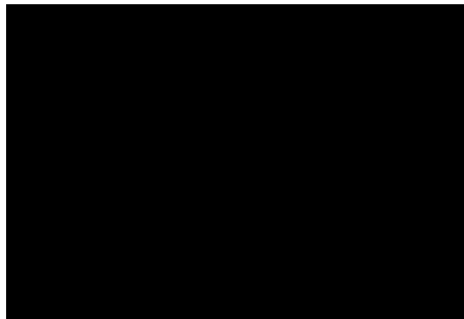
- Bijgaand treft u de tekenversie van de brief voor de Tweede Kamer over de nieuwe regelingen. Deze heeft u inmiddels geaccordeerd en is elektronisch naar de Tweede Kamer gestuurd.
- Er zal later een nazending volgen met de openbaar te maken onderliggende nota's.
- U zult via een aparte digidoelijn de brief aan de Eerste Kamer voorgelegd krijgen, deze is met een kleine redactionele slag gelijk aan die van de Tweede Kamer.

Besispunten

Tekenen van de brief aan de Tweede Kamer.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum
4 juni 2021
Kenmerk

agenda

Bestuurlijk Overleg hersteloperatie
kinderopvangtoeslag

Vergaderdatum en -tijd 4 juni 2021

Deelnemers Minister BZK (vz)
Minister SZW
Minister RB
Staatssecretaris Toeslagen en Douane

Persoonsgegevens

VNG:

Persoonsgegevens

-
- 1. Opening en mededelingen**
 - 2. Verslag Bestuurlijk bijpraten 28 mei 2021 (ter vaststelling)**
 - 3. Ex-partnerregeling**

De conclusies van de stuurgroep zijn opgenomen op slide 2 van het stuk dat is meegestuurd.

- 4. Kindregeling**

Bijgevoegd is het stuk dat voorligt in de ACTH. U wordt gevraagd hierop te reageren.

Over de kindregeling heeft de stuurgroep geconcludeerd dat er serieus gekeken wordt naar het voorstel van de kinderen en dat dit verdere uitwerking behoeft. Voor 18+’ers met bredere problematiek is een schuldenaanpak evenals ondersteuning op andere leefgebieden belangrijk. Er zijn aandachtspunten benoemd over de uitwerking van de kindregeling in het licht van de uitvoerbaarheid en de juridische houdbaarheid. De stuurgroep heeft aandacht gevraagd voor andere zaken dan een financiële

Datum
22 april 2021

Kenmerk

tegemoetkoming die nodig zijn in de ondersteuning van kinderen en jongeren, zoals traumaverwerking en huisvestingsproblematiek, en de noodzaak om de kindregeling te beschouwen in het bredere geheel van ondersteuning aan gezinnen door gemeenten.

5. Private en informele schuldenaanpak

Bijgevoegd is het stuk dat voorligt in de ACTH. U wordt gevraagd hierop te reageren.

U wordt mondeling geïnformeerd over de conclusies van de stuurgroep.

6. Niet-KOT

Bijgevoegd is het stuk dat voorligt in de ACTH. U wordt gevraagd hierop te reageren.

U wordt mondeling geïnformeerd over de conclusies van de stuurgroep.

7. Actualiteiten schuldenaanpak, ondersteuning door gemeenten en uitvoering door UHT

8. Rondvraag

9. Sluiting

Ter besluitvorming

Context en voorstel

Aanleiding

Ex-toeslagpartners hebben op dit moment geen zelfstandige route tot herstel, en worden niet expliciet erkend als gedupeerden: de gedupeerde aanvrager en diens ex-partner worden nu aangemoedigd vrijwillig tot een verdeling van het herstelbedrag te komen. De afgelopen maanden is de positie van ex-partners uitvoerig besproken met o.a. de CWS, de BAK, ouders, de VNG, gemeenten en meerdere malen met het Strategisch Crisis Team. Een gecommitteerde werkgroep werkte aan de uitwerking van een passende regeling.

Wie toeslagpartner was, en wie aanvrager was vaak arbitrair. Het huidige gebrek aan erkenning als gedupeerde en aan een schuldenaanpak zijn daarom grote pijnpunten bij ex-partners gebleken. Bovendien is het 'moeten verdelen' van de herstelbedragen vaak een pijnlijk – en soms – bijna onmogelijk proces.

We stellen daarom een ex-partner regeling voor bestaande uit drie componenten:

1. Erkenning als gedupeerde met vrijstelling van mogelijk verdeelde compensatie voor vermogenstoetsen en brede hulp vanuit gemeenten
2. Een schuldenaanpak vergelijkbaar met die van huidige partners van gedupeerde aanvragers (kwijschelding publieke schulden + oplossing voor private schulden voor de ex-partner) *óf* vergelijkbaar met die van gedupeerde aanvragers (kwijschelding publiek + oplossing privaat voor zowel de ex-partner als diens nieuwe, huidige partner)
3. Een uniform forfaitair bedrag van €10k voor alle ex-partners, met de aanmoediging het gehele bedrag te verdelen zoals de ex-partners redelijk vinden, en om te waarborgen dat alle ex-partners een financiële tegemoetkoming ontvangen

Definitie ex-partner: De regeling staat open voor ex-partners van gedupeerde aanvragers die toeslagpartner waren over een aanvraagjaar dat later tot gedupeerdheid leidde. Hiermee wordt gecorrigeerd voor het feit dat wie aanvrager was, en wie toeslagpartner, arbitrair was. O.b.v. de eerste data analyse komen mogelijk ~8.000 ex-partners in aanmerking voor deze regeling.

Voor deze regeling is nog geen budgettaire dekking zeker gesteld; hierover is FEZ parallel in gesprek met DGRB. Een akkoord op deze regeling in het ACTH/MCTH is daarmee op voorwaarde van het nog realiseren van dekking.

NB: dit stuk is op 31/05 nog besproken in de Stuurgroep. Een sheet met uitkomsten van deze stuurgroep vindt u op de volgende pagina.

Gevraagd van ACTH

Beslispunten

- **Bent u akkoord met doorgeleiding naar het MCTH, onder voorbehoud van budgettaire dekking?**

Uitkomsten stuurgroep 31/05

De stuurgroep legt de volgende voorstellen voor aan de ACTH/MCT:

Definitie ex-partner en diens nieuwe partner: De stuurgroep sluit zich aan bij de voorgestelde definitie voor ex-partners (ex-partners die toeslagpartner waren tijdens de aanvraagperiode van de gedupeerde aanvrager die later tot gedupeerdheid leidde, en die op moment van uitbetalen van de €30k niet meer samen zijn). Voor de peildatum van 'nieuwe partner van de ex-partner' wordt voorgesteld aan te sluiten bij het uitbetalingsmoment van het forfaitair bedrag (zie 3) aan de ex-partner. Bij verdere uitwerking wordt gekeken of discretionaire ruimte kan worden ingebouwd om in de uitvoering van deze definities af te wijken, indien specifieke casuïstiek daar aanleiding toe geeft.

1. Erkenning als gedupeerde
 - Ex-partners krijgen erkenning als gedupeerde en brede ondersteuning door de gemeenten.
2. Schuldenaanpak
 - Ex-partners krijgen een schuldenaanpak vergelijkbaar met de schuldenaanpak van gedupeerden.
 - Dit betekent kwijtschelding van publiek + oplossing voor privaat voor zowel de ex-partner als diens nieuwe partner.
 - De belangrijkste overweging hierbij is dat dit voortvloeit uit erkenning als gedupeerde: wanneer we ex-partners erkennen als gedupeerde, is het niet wenselijk om ex-partners een 'lichtere' vorm van schuldenaanpak te geven vergeleken met gedupeerde aanvragers. Dit zou onderscheid creëren tussen gedupeerden.
3. Een uniform forfaitair bedrag
 - Alle ex-partners krijgen een forfaitair bedrag van €10.000, waarbij de oproep tot verdelen van het gehele herstelbedrag tussen de ex-koppels blijft behouden (d.w.z. €30k + additioneel bedrag uit integrale beoordeling + €10k (voor zo ver niet gebruikt voor mediation)).
 - De uitleg hierbij is dat dit we erkennen dat het 'moeten verdelen' een moeilijk en pijnlijk proces is, dat soms niet lukt: (Een deel van) de €10.000 kan daarom bijvoorbeeld worden gebruikt voor mediation. Bovendien waarborgt dit dat ex-partners niet met lege handen komen te staan wanneer verdelen niet lukt. €10.000 is daarbij substantieel genoeg om echt iets te kunnen betekenen voor een ex-partner. Tegelijkertijd blijft met dit bedrag het verschil met huishoudens die nog bij elkaar zijn beperkt(er dan wanneer we bijvoorbeeld ook aan de ex-partner €30.000 zouden uitkeren)
 - De €10.000 alléén aan de ex-partner uitkeren indien het ex-koppel niet tot een (eerlijke) verdeling komt, is vanuit uitvoeringsperspectief zeer onwenselijk: het is zeer complex – zo niet onmogelijk - om te toetsen of een redelijke poging is gedaan om tot een (eerlijke) verdeling te komen.

Daarnaast stelt de stuurgroep verder voor dat in het stuk voor de MCTH de dilemma's expliciet worden geschetst en meerdere keuzes worden weergegeven die zijn gewogen, en dat ook aan de Kamer de verschillende opties worden voorgelegd, met daarbij een kabinetsvoorstel.

Verder vindt de stuurgroep het belangrijk dat aan de Tweede Kamer wordt gesignaleerd dat het belangrijk is dat er een moment komt waarbij wordt gekaderd/grenzen worden gesteld aan de compensatieregelingen en ondersteuning voor diverse groepen.

Zie voor huidig leidend
advies van de stuurgroep
de oplegger bij deze notitie

Toeslagen
Belastingdienst

Brede notitie ex-partners Juni 2021

Zie voor huidig leidend
advies van de stuurgroep
de oplegger bij deze notitie

Toeslagen
Belastingdienst

Inhoud van dit document

Beslisnotitie

Appendix 1: Toelichting op definitie ex-partner

Appendix 2: Uitleg van voorstel

Appendix 3: Detail afwegingen bij financiële component

Appendix 4: Ramingen

Ex-partners | Context en samenvatting

Sinds februari wordt gewerkt een aan ex-partner regeling, om de positie van ex-toeslagpartners te waarborgen

- In de herstelregelingen is geregeld dat het herstelbedrag van ten minste €30k eenmalig wordt uitbetaald aan de ouder die KOT heeft aangevraagd, vanuit het uitgangspunt dat een ouder en diens toeslagpartner samen één keer voor herstel in aanmerking komen
- Wanneer voormalig toeslagpartners niet meer één huishouden vormen, wordt aangemoedigd vrijwillig tot een verdeling te komen
- Ex-toeslagpartners hebben op dit moment dus geen zelfstandige route tot herstel, en worden niet expliciet erkend als gedupeerden
- De afgelopen maanden is de positie van ex-partners uitvoerig besproken met o.a. de CWS, de BAK, ouders, de VNG, gemeenten en meerdere malen met het Strategisch Crisis Team, en werkte een gecommiteerde werkgroep aan de uitwerking van een passende regeling

Uitgangspunt hierbij is dat we de (ex-)toeslagpartner zien als gedupeerde¹

- Wie de aanvrager van kinderopvangtoeslag was, en wie de partner, was vaak arbitrair
- De problemen bij kinderopvangtoeslag raakten bovendien het hele huishouden, ook (ex-)partners

Het huidige gebrek aan erkenning als gedupeerde en een schuldenaanpak zijn grote pijnpunten bij ex-partners

- Wanneer ex-partners nu tot een verdeling van de €30k komen, is het deel wat aan de ex-partner geschonken wordt *niet* vrijgesteld van bijv. eigen vermogen voor bijstand of toeslagen, en niet beschermd tegen schuldeisers, omdat het geld niet als compensatie wordt gezien
- De hulp vanuit gemeenten en de schuldenaanpak is persoonsgebonden, en daarmee niet te 'verdelen' tussen aanvrager en partner. Daarnaast krijgen huidige toeslagpartners van gedupeerde aanvragers, die mogelijk minder hebben bijgedragen aan het oplossen van de problematiek, wél hun schulden kwijtgescholden

Ook is het 'moeten verdelen' van de herstelbedragen vaak een pijnlijk – en soms bijna onmogelijk – proces

- Sommige ex-partners spreken de gedupeerde aanvragers nauwelijks meer; tot een verdeling komen zet nog meer druk op de relatie
- Zelfs in het geval van een goede verstandhouding is het vaak moeilijk, of niet meer, te achterhalen wat een 'eerlijke' verdeling is

We stellen daarom een ex-partner regeling voor bestaande uit drie componenten

1. Erkenning als gedupeerde met vrijstelling van mogelijk verdeelde compensatie voor vermogenstoetsen en brede hulp vanuit gemeenten
2. Een schuldenaanpak vergelijkbaar met die van huidige partners van gedupeerde aanvragers óf vergelijkbaar met die van gedupeerde aanvragers
3. Een uniform forfaitair bedrag van €10k voor alle ex-partners, met de aanmoediging het gehele bedrag te verdelen zoals de ex-partners redelijk vinden, en om te waarborgen dat alle ex-partners een financiële tegemoetkoming ontvangen

Uitgangspunten onderliggend aan dit voorstel zijn dat gedupeerden snel geholpen dienen te worden, en niemand te weinig dient te krijgen

Voor de regeling is nog geen budgettaire dekking zeker gesteld; deze wordt in parallel geregeld

1. Door ex-partners officieel te erkennen als gedupeerde, komen hun biologische kinderen ook in aanmerking voor de Kindregeling, die ook in dit ACTH voorligt

Ex-partners | Uitwerking van regeling

Ad 1) Erkenning en brede hulp vanuit gemeenten

- In de praktijk zien we dat ex-toeslagpartners de problematiek rondom de kinderopvangtoeslag vaak net zo hevig meemaakten als de toeslagaanvrager
- Erkenning als gedupeerde is daarom van belang, net als het officieel kenmerken van de financiële tegemoetkoming (bijv. het bedrag dat de aanvrager met hen deelt) als compensatie (en niet als inkomen). Zo voorkomen we dat ex-toeslagpartners bijv. bijstand of toeslagen verliezen in verband met een te hoog vermogen
- Daarnaast krijgen ex-partners, indien gewenst, toegang tot hulp vanuit gemeenten op de domeinen van zorg, wonen, werk, gezin en financiën (net zoals de gedupeerde aanvragers). Hierbij geldt – net als bij gedupeerde aanvragers - als randvoorwaarde dat gemeenten door het Rijk gecompenseerd worden voor de daarbij te maken (additionele) kosten

Ad 2) Schuldenaanpak

- Gedupeerde aanvragers én hun huidige toeslagpartner ontvangen een kwijtschelding van publieke schulden en een oplossing voor private schulden om een nieuwe start te kunnen maken. Om die nieuwe start te verwezenlijken wordt de causaliteit tussen de schulden en de problemen met KOT losgelaten
- Volgend uit de keuze om ex-toeslagpartners als gedupeerde te erkennen, zou ook voor hen een nieuwe start mogelijk moeten zijn
- We bieden ex-partners daarom in elk geval dezelfde aanpak als huidige partners: kwijtschelding van publieke en een oplossing voor private schulden.
- We kunnen er daarbij voor kiezen om nieuwe partners van ex-partners ook een schuldenaanpak te bieden. Dit zou een nieuwe start op huishoudniveau bieden, en consistent zijn met de aanpak voor gedupeerde aanvragers. Tegelijkertijd stonden deze nieuwe partners mogelijk (veel) verder verwijderd van de problemen, en wordt het verschil met huishoudens die bij elkaar zijn gebleven erg groot

Ad 3) Uniform forfaitair bedrag van €10.000

- Het bedrag van €30.000 is ter compensatie voor het gehele gedupeerde huishouden. Dit betreft bijvoorbeeld zowel ouders als kinderen¹.
- Het is voor ouders vaak al moeilijk om te herconstrueren wat een eerlijke verdeling van de gedragen lasten (en daarmee de compensatie) is. Voor UHT is dit simpelweg onmogelijk om te bepalen. We vragen toeslagaanvragers en diens partner daarom dit zelf te doen.
- In de praktijk zien we echter dat, wanneer aanvrager en partner niet meer één huishouden vormen, dit niet altijd lukt
- Om te voorkomen dat ex-partners helemaal geen compensatie krijgen bij het mislukken van een verdeling bieden we alle ex-partner een forfaitair bedrag van €10.000 erbij om te verdelen. Hiermee hebben ex-partners dus toegang tot compensatie, ook als verdelen niet lukt
- Dit bedrag is substantieel genoeg om echt iets te betekenen voor ex-partners. Tegelijkertijd blijft met dit bedrag het verschil met huishoudens die nog bij elkaar zijn beperkt(er dan wanneer we bijvoorbeeld ook aan de ex-partner €30.000 zouden uitkeren)
- Het is nog steeds het uitgangspunt dat ex-partners het totaal (€40.000 en mogelijke additioneel bedrag uit integrale beoordeling) samen verdelen
- Wanneer het uniform forfaitair bedrag van €10.000 (i.c.m. schuldenaanpak en bredere hulp) aantoonbaar ontoereikend is, krijgt een ex-partner in ieder geval ook toegang tot de Commissie Werkelijke Schade

1. Voor kinderen wordt daarnaast nog een Kindregeling ontworpen. Het bedrag uit de kindregeling dient echter niet als compensatie (met het oog op het verleden), maar als steuntje in de rug richting de toekomst. Door ex-partners officieel als gedupeerden te erkennen, krijgen hun kinderen ook toegang tot de Kindregeling.

Ex-partners | Toegang tot regeling & raming

De regeling staat open voor ex-partners van gedupeerde aanvragers die voldoen aan twee criteria:

1. De ex-partner was *toeslagpartner* tijdens de aanvraag van de gedupeerde aanvrager die later tot gedupeerdheid leidde
2. De ex-partner is op het moment van uitbetaling van de €30k niet meer samen(wonend) met de gedupeerde aanvrager

We houden hierbij verder géén drempel aan voor aannemelijke schade

- Immers, ook ex-partners die niet (lang) onderdeel van het huishouden zijn geweest na de eerste terugvorderingen hebben mogelijk schade geleden; zij waren desondanks veelal medeaansprakelijk
- Instellen van een toets op aannemelijke schade voor ex-partners die <1jr onderdeel van het huishouden zijn geweest na ontstaan van de problematiek (bijv. aantoonbaar meebetaald aan terugvorderingen), compliceert bovendien de uitvoering

O.b.v. de eerste data analyse komen mogelijk ~8.000 ex-partners in aanmerking voor deze regeling, gebaseerd op deze 2 criteria. Hiermee worden de kosten als volgt geraamd:

- Schuldenaanpak: ~€85-119mln programmakosten (incl. publieke schulden bij BD/Toeslagen geraamd door FEZ FIN, maar nog excl. publieke schulden bij de overige departementen); ~€13mln uitvoeringskosten
 - De kosten van het kwijtschelden van publieke schulden bij andere departementen/uitvoeringsorganisaties kan in potentie ca. € 200 mln. additionele uitgaven betekenen (gebaseerd op extrapoleren publieke schuldenraming gedupeerden): voor deze publieke schulden is nog geen budgettaire dekking zeker gesteld; hiervoor zal ieder betrokken departement wederom (in gesprek met DGRB) dekking moeten realiseren
- Brede hulp gemeentes: ~€19mln
- Financiële tegemoetkoming: ~€120mln programmakosten, ~€7mln uitvoeringskosten

Voor deze regeling is nog geen budgettaire dekking zeker gesteld: hierover is FEZ FIN parallel in gesprek met DGRB. Een akkoord op deze regeling in het ACTH/MCTH is daarmee op voorwaarde van het nog realiseren van dekking

- De schuldenaanpak vraagt bovendien ook van andere departementen begrotingstechnische inspanning (ISBs): FEZ'en van andere departementen zullen voor de schuldenproblematiek ook in gesprek moeten gaan met DGRB

Ex-partners | Alternatieven die besproken zijn

Voor de **schuldenaanpak** hebben (naast het huidige voorstel) drie andere opties op tafel gelegen

- a) Geen schuldenaanpak
 - + Voorkomt overcompensatie
 - Geen nieuwe start voor ex-partners en niet consistent met behandeling van huidige partners
- b) 'Light' schuldenaanpak, bijv. alleen kwijtschelding schulden die voortkomen uit verdeling van de boedel
 - + Voorkomt overcompensatie; alleen kwijtschelding van schulden met aannemelijk causaal verband
 - Geen nieuwe start voor ex-partners en niet consistent met behandeling van huidige partners
 - Lastig uitvoerbaar: moeilijk terug te halen en te beoordelen welke schulden wel/niet in aanmerking komen
- c) Schuldenaanpak zoals partner van gedupeerde aanvrager (**huidig voorstel**)
 - + Nieuwe start voor ex-partner
 - + Vergelijkbare behandeling van huidige partner en ex-partner, omdat niet is vast te stellen wie meer heeft bijgedragen aan de problematiek veroorzaakt door de toeslagenaffaire
 - Mogelijk niet een nieuwe start voor het huidige huishouden van de ex-partner
- c) Schuldenaanpak zoals gedupeerde aanvrager (kwijtschelding van publiek + oplossing voor privaat voor zowel de ex-partner als diens nieuwe partner)
 - + Nieuwe start voor ex-partner op niveau van het huishouden
 - Mogelijk grote overcompensatie, waarbij we ouders meenemen die veel kleinere kans hebben gehad geraakt te worden door de KOT problematiek
 - Verschil met huishoudens die wel bij elkaar gebleven zijn wordt heel groot

Mate van ruimhartigheid

Ex-partners | Alternatieven die besproken zijn

Voor de **financiële tegemoetkoming** hebben (naast huidige voorstel) vier andere opties op tafel gelegen

a) Bemiddeling

- + Geen verschil qua totale compensatie met aanvragers en partners die nu nog één huishouden vormen
- Mogelijk pijnlijk proces voor ex-partners vol spanningen en conflicten en niet altijd een uitkomst waarbij de ex-partner krijgt waar hij of zij recht op heeft

b) Individueel maatwerk, waarbij eerst bekeken wordt of ouders bedrag kunnen verdelen. Indien niet het geval krijgt ex-partner compensatie voor aannemelijk te maken geleden schade

- + Doet recht aan iedere individuele situatie; elke ex-partner krijgt precies waar hij/zij recht op heeft
- Lange wachttijden voor ex-partners en hoge uitvoeringslasten: beoordelen van elke individuele situatie kost veel tijd kosten voor zowel ex-partners als uitvoering

c) Aanvragers herstel met hoge drempel, waarbij getoetst wordt of ex-partner zich in een uitzonderlijk schrijnende situatie bevindt. Indien dat het geval is krijgt ex-partner zelfde compensatie als de toeslagaanvrager

- + Voorkomen overcompensatie van brede groep ex-partners, met oplossing gericht op schrijnende gevallen
- Op een aantal schrijnende gevallen na, niet afzien van het principe 30k per toenmalig huishouden
- 'Alles-of-niets' systeem, waarbij deel gedupeerden niks ontvangt; met een arbitraire en (politiek) kwets/rekbare 'schrijnendheidsdrempel'

d) Proportioneel bedrag bijvoorbeeld gebaseerd op het aantal jaren dat de ex-partner nog samen was met de aanvrager sinds de start van de problematiek keer een forfaitair bedrag (bijv. €30k, of €5k (voorstel ouders in Catshuissessie))

- + In grote lijnen recht doen aan hoge mate van variëteit in ex-partner situaties
- + Beter uitvoerbaar dan optie (a) en (b); ex-partners hoeven minder lang te wachten op compensatie
- Objectieve maatstaf voor proportionaliteit lastig te bepalen. In het geval van 'aantal jaren samen' stralen we uit dat ex-partners die eerder gescheiden zijn minder recht hebben op compensatie/na scheiding niet meer betrokken waren bij het oplossen van problematiek

e) Forfaitair bedrag, gelijk voor alle ex-partners (**huidig voorstel**)

- + Ex-partners hoeven niet lang te wachten op ontvangen compensatie, want regeling goed uitvoerbaar
- + Maakt geen aannames over hoe de lasten in een huishouden verdeeld werden
- Doet minder recht aan individuele situaties. Voor ex-partners die veel meer schade hebben geleden is alsnog maatwerk nodig

Appendix 1

Toelichting definitie ex-partner

Ex-partner definitie heeft twee delen

- 1 Voormalige toeslagpartners (Awir) uit aanvraagjaren die tot later tot gedupeerdheid leiden...
- 2 ...en die nu niet meer samen zijn met toeslagaanvrager

Consequenties van definitie (1/2) | Wie kunnen voormalige toeslagpartners zijn?

Gekozen definitie: **Voormalige toeslagpartners (Awir) uit aanvraagjaren die tot later tot gedupeerdheid leidden**
en die nu niet meer samen zijn met gedup. toeslagaanvrager

Doelgroep die we voor ogen hebben

- Ex-partners uit liefdesrelaties die direct betrokken waren bij het KOT-dossier, maar om arbitraire redenen niet de aanvrager waren, en die desondanks leed ondervonden
- Voornamelijk: ouders die zelf géén aanvrager waren, en ná het ontstaan van de problematiek uit elkaar zijn gegaan met de gedupeerde aanvrager
- We corrigeren daarbij vooral voor het arbitraire van het wel/geen aanvrager zijn

Daarbij accepteren we dat ook andere situaties mogelijk onder de regeling vallen...

- (Groot)-ouders, broers/zussen of vrienden waarbij gedupeerde aanvrager (tijdelijk) inwonend was¹ tijdens een aanvraag die later tot een terugvordering leidde
- Ex-partners die geen leed hebben ondervonden (bijv. omdat zij al niet meer samen waren met de gedupeerde aanvrager op het moment van eerste terugvordering)

....Én situaties die niet onder de regeling vallen

- Ex-(toeslag)partners die géén toeslagpartner waren op het moment van de aanvraag, maar wél op het moment van de eerste terugvordering
- (Informeel) liefdesrelaties waarbij men geen toeslagpartner was

Van groot belang om helder en tijdig te communiceren wie kwalificeert als ex-partner, om te voorkomen dat de verkeerde verwachtingen worden geschapt

1. Op hetzelfde adres stond ingeschreven

Consequenties van definitie (2/2) | Hoe bepalen we het moment van 'niet meer samen zijn'?

Gekozen definitie: Voormalige toeslagpartners (Awir) uit aanvraagjaren die tot later tot gedupeerdheid leiden
en die nu niet meer samen zijn met gedup. toeslagaanvrager

Optie 1: Niet meer toeslagpartner zijn

- + Consistent bij eerste component van de definitie
- Werkelijke moment van uit elkaar gaan mogelijk eerder dan moment van geen toeslagpartner meer zijn *voor gehuwde stellen* (bijv. scheiding al wel aangevraagd, maar geen van beiden nog officieel verhuisd OF één van beiden al officieel verhuisd, maar scheiding nog niet aangevraagd)
- Mogelijk lastig terug te halen of iemand toeslagpartner was als stel geen KOT meer aanvroeg (werd niet bijgehouden)

Optie 2:

Niet meer op hetzelfde adres ingeschreven staan

Voorkeur

- + Vermoedelijk makkelijker te achterhalen dan of men/wel geen toeslagpartner meer was wanneer geen KOT meer werd aangevraagd
- Werkelijke moment van uit elkaar gaan mogelijk eerder dan moment van adreswijziging *voor zowel gehuwde als ongehuwde stellen* (bijv. eerst tijdelijk onofficieel bij familie/vrienden inwonen)

Appendix 2

Uitleg van voorstel

Uitleg van voorstel (1/3)

In veel huishoudens is arbitrair wie toeslagaanvrager is, en wie partner; veelal berust dit op praktische keuzes, zoals wie de administratie deed. Ex-(toeslag)partners (hierna: ex-partners) deelden daarom veelal op dagelijkse basis mee met de problematiek rondom de kinderopvangtoeslag als lid van het huishouden. Zij waren vaak medeaansprakelijk voor terugvorderingen. Voor een deel van de ex-partners hield ook na een scheiding het leed aan; ze bleven bijvoorbeeld meebetalen aan de afhandeling van de terugvorderingen, en/of ervaarden mentale klachten en stress.

Ex-toeslagpartners hebben onder de huidige regelingen echter geen eigen recht op herstel, en worden op dit moment niet expliciet erkend als gedupeerden. In de huidige herstelregelingen is immers geregeld dat het herstelbedrag van ten minste €30k eenmalig wordt uitbetaald aan de ouder die de kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd, vanuit het uitgangspunt dat een ouder en diens toeslagpartner samen één keer voor herstel in aanmerking komen. Wanneer ouders inmiddels niet meer bij elkaar zijn, worden zij daarom aangemoedigd om (vrijwillig) tot een verdeling te komen.

De financiële component is vaak niet het belangrijkste pijnpunt voor ex-partners; veel van hen komen wel tot een verdeling. Andere zaken kun je echter überhaupt niet delen: **gebrek aan officiële erkenning en gebrek aan een schuldenaankpak zijn de grootste pijnpunten.** Immers, wanneer ex-partners nu tot een verdeling van het herstelbedrag komen, is het deel wat aan de ex-partner geschonken wordt *niet* vrijgesteld van bijv. eigen vermogen voor bijstand of toeslagen, en niet beschermd tegen schuldeisers, omdat het geld niet als compensatie wordt gezien. De hulp vanuit gemeenten die aan de gedupeerde aanvrager geboden wordt en de schuldenaankpak is bovendien persoonsgebonden, en daarmee niet te 'verdelen' tussen aanvrager en partner. Daar komt bij dat een huidige partner van een toeslagaanvrager ook een schuldenaankpak krijgt. Voor veel ex-partners is het begrijpelijkerwijs moeilijk te verkroppen dat een nieuwe partner, die géén toeslagpartner was op het moment dat de later teruggevorderde KOT werd aangevraagd, en die mogelijk minder heeft bijgedragen aan het oplossen hiervan, wél een schuldenaankpak krijgt, maar de ex-partner zelf niet.

Wij willen daarom ex-partners erkennen als gedupeerde. Dit houdt ook in dat de financiële tegemoetkoming van een ex-partner (bijv. het bedrag dat de aanvrager met hen deelt) officieel wordt gekenmerkt als compensatie. Daarmee voorkomen we dat de ex-toeslagpartner bijvoorbeeld bijstand of toeslagen verliest in verband met een te hoog vermogen. Daarnaast krijgen ex-partners hiermee, indien gewenst, toegang tot hulp vanuit gemeenten op de domeinen van zorg, wonen, werk, gezin en financiën (net zoals de gedupeerde aanvragers).¹

1. Hierbij geldt – net als bij gedupeerde aanvragers – als randvoorwaarde dat gemeenten gecompenseerd worden voor de daarbij te maken (additionele) kosten

Uitleg van voorstel (2/3)

Ex-partners verdienen, als gedupeerde, ook een nieuwe start. Wanneer ex-partners erkend worden als gedupeerden, ligt logischerwijs ook een schuldenaanpak voor ex-partners in het verlengde. Immers, de gedachte achter de schuldenaanpak voor gedupeerde toeslagaanvragers (en hun huidige) partners is het bieden van een nieuwe start, en voorkomen dat een compensatiebedrag direct naar schuldeisers gaat. Hierbij wordt causaliteit tussen de schulden en de problemen met de KOT wordt losgelaten. **We willen ex-partners daarom dezelfde aanpak als huidige partners bieden:** kwijtschelding van publieke schulden en een oplossing voor private schulden. We kiezen er daarbij echter voor om nieuwe partners van ex-partners géén schuldenaanpak te bieden: dit zou leiden tot mogelijk grote overcompensatie, waarbij we ouders meenemen die veel kleinere kans hebben gehad geraakt te worden door de KOT problematiek.

Tot slot speelt de vraag of **ex-partners zelfstandig toegang tot financieel herstel** dienen te ontvangen. Het 'moeten verdelen' van de herstelbedragen is immers vaak een pijnlijk – en soms bijna onmogelijk – proces. Relaties die soms al (zeer) gespannen waren, worden nog meer onder druk gezet. Bovendien, zelfs wanneer de relatie het toelaat om het gesprek aan te gaan, is het vaak moeilijk, of niet meer, te achterhalen wat een 'eerlijke' verdeling is.

Voor een financiële regeling is daarom gezocht naar **een regeling die zowel uitvoerbaar en uitlegbaar is**, waarbij geen enkele gedupeerde te weinig ontvangt, en elke gedupeerde binnen afzienbare termijn een substantieel deel van het herstel ontvangt. Daarbij willen we huishoudens die nog samen zijn, en huishoudens die niet meer samen zijn, zo veel mogelijk gelijk behandelen. Met een vergevorderde €30k-regeling is leidt dit tot dilemma's, waarin geen ideale oplossing lijkt te bestaan. Verschillende opties zijn besproken, bijvoorbeeld het bieden van volledige individueel maatwerk, of het uitkeren van een proportioneel forfaitair bedrag, gerelateerd aan de tijd die een ex-partner onderdeel van het huishouden was. Individueel maatwerk zou er echter toe leiden dat ex-partners soms jaren op een oplossing moeten wachten.¹ Bij een proportioneel bedrag is een objectieve maatstaf voor proportionaliteit lastig te bepalen. In het geval van 'aantal jaren samen' stralen we uit dat ex-partners die eerder gescheiden zijn minder recht hebben op compensatie/na scheiding niet meer betrokken waren bij het oplossen van problematiek. Deze opties en dilemma's zijn besproken met verschillende partijen, waaronder ex-partners, ouders, adviesraden, de Commissie Werkelijke Schade etc.

Al met al lijkt het **wenselijk om zo veel mogelijk vast te houden aan het principe 'éénmaal €30k per huishouden', en daarmee te oproep tot verdelen te behouden.** Ten eerste waarborgt dit een consistente communicatie, en voorkomt dit dat ex-stellen die het herstelbedrag al verdeeld hebben, hier weer op terug moeten komen. Ten tweede zou het loslaten van dit principe leiden tot mogelijk (te) grote verschillen tussen huishoudens die nog samen zijn, en huishoudens die niet meer samen zijn.

Uitleg van voorstel (3/3)

Het uitgangspunt blijft daarom dat ex-partners samen het gehele herstelbedrag proberen te verdelen. Echter, we begrijpen dat dit in sommige gevallen moeilijk is. **Om te voorkomen dat ex-partners helemaal geen compensatie krijgen bij het mislukken van een verdeling, bieden we alle ex-partners een forfaitair bedrag van €10.000**, met de aanmoediging het gehele bedrag (€40.000 + eventueel additioneel bedrag uit integrale beoordeling) te verdelen zoals de ex-partners redelijk vinden. Hiermee hebben ex-partners dus toegang tot minstens €10.000, óók als het verdelen niet lukt. Dit bedrag is substantieel genoeg om echt iets te betekenen voor ex-partners. Tegelijkertijd blijft met dit bedrag het verschil met huishoudens die nog bij elkaar zijn beperkt(er dan wanneer we bijvoorbeeld ook aan de ex-partner 30.000 euro zouden uitkeren). Indien dit bedrag (i.c.m. de schuldenaankpak en bredere hulp) onvoldoende is, krijgt de ex-partner ook toegang tot de Commissie Werkelijke Schade.

Voor de ex-partner regeling (alle drie de componenten) komen ex-partners in aanmerking die toeslagpartner waren in het jaar van aanvraag dat later leidde tot gedupeerdheid; dit zijn de ex-partners die zelf veelal medeaansprakelijk waren voor de terugvorderingen. Daar bovenop hanteren we geen toegangsdrempel (ex-partner hoeft bijv. niet minstens 1 jr samen zijn geweest met de aanvrager na het ontstaan van de problematiek en hoeft schade niet schriftelijk aannemelijk te maken).

Het is onoverkomelijk dat deze aanpak in een aantal gevallen tot overcompensatie zal leiden. De alternatieven, zoals er van uit gaan dat ex-partners altijd tot een (eerlijke) verdeling kunnen komen (zoals nu gedaan wordt), of per situatie proberen terug te halen wie welke lasten gedragen heeft, zorgen echter voor een grote last bij ouders en de uitvoering. Snelheid en uitvoerbaarheid wegen in dit geval zeer zwaar voor een kwetsbare groep gedupeerden, die anders tussen wal en schip dreigen te vallen.

NB: ex-partners die óók toeslagaanvrager zijn geweest én als aanvrager gedupeerd zijn, vallen niet onder de ex-partner regeling, maar hebben zelfstandig toegang tot herstel (en daarmee toegang tot de Catshuisregeling en een integrale beoordeling). Dit omdat deze ex-partners juridisch gelijk zijn aan gedupeerde aanvragers. Hierbij wordt opgemerkt dat dit vermoedelijk een zeer kleine groep betreft (in de populatie die zich vóór 15 februari gemeld heeft, zijn ~15 gevallen bekend).

1. O.b.v. de eerste data-analyse zijn 11k ex-partners van zelfmelders in beeld; er van uitgaande dan 90% zich meldt, en 65% van de zelfmelders daadwerkelijk gedupeerd is, zou maatwerk moeten worden toegepast in >6000 gevallen